

KAP.430.012.2021
Nr ewid. 58/2021/P/21/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2020 r.
w części 82 – Subwencje ogólne
dla jednostek samorządu terytorialnego
oraz w części 84 – Środki własne
Unii Europejskiej

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Akceptuję:

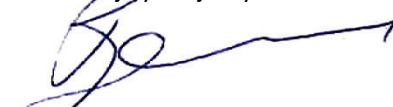
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
Warszawa, dnia

20.05.2021

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	OCENA OGÓLNA	6
3.	WNIOSKI	8
4.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE OGÓLNE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	9
4.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	9
4.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA	9
4.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	13
4.4.	KSIĘGI RACHUNKOWE	13
5.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ	14
5.1.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA	14
5.2.	SPRAWOZDANIA	16
5.3.	KSIĘGI RACHUNKOWE	16
5.4.	SPRAWOZDANIA SPORZĄDZANE W RAMACH SYSTEMU KONTROLI ŚRODKÓW WŁASNYCH UNII EUROPEJSKIEJ	17
6.	INFORMACJE DODATKOWE	18
7.	ZAŁĄCZNIKI	19
7.1.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	19
7.2.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	20
7.3.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	21
7.4.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ.....	23
7.5.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ	24
7.6.	SKŁADKI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2016–2020.....	25
7.7.	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	26

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa na rok 2020, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego oraz w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej

Zakres kontroli

w części 82 i 84:

- planowanie i realizacja wydatków budżetu państwa,
- sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Ponadto w części 82

- analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Natomiast w części 84

- realizacja zadań dysponenta części 84 w zakresie terminowego opracowania i przekazania odbiorcom sprawozdań sporządzanych w ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Finansów

Dysponentem części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego oraz części budżetowej 84 – Środki własne Unii Europejskiej jest Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: Minister). Do dnia 6 października 2020 r. dysponentem części 82 i 84 był Minister Finansów, na podstawie przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów¹ oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów².

W 2020 r. w częściach budżetowych 82 i 84 nie funkcjonowali dysponenti niższego stopnia. Kontrolę przeprowadzono w Ministerstwie Finansów.

Część 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Działania związane z wykonaniem budżetu państwa w części 82 były realizowane przez Departament Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów (dalej: Departament ST). Do zadań Departamentu ST należało m.in.:

- prowadzenie spraw związanych z planowaniem i ustalaniem kwot poszczególnych części subwencji ogólnej i wpłat do budżetu państwa oraz podziałem rezerw subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego;
- ustalanie dla jednostek samorządu terytorialnego kwot subwencji ogólnej i wpłat do budżetu państwa, a także informowanie tych jednostek o wysokości ustalonych kwot;
- monitorowanie i analizowanie terminowości i prawidłowości regulowania zobowiązań z tytułu zwrotów nienależnie otrzymanych części subwencji ogólnej, a także inicjowanie postępowania egzekucyjnego wobec jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wpłat do budżetu państwa i nienależnie otrzymanych części subwencji ogólnej;
- prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej dochodów i wydatków w części 82 oraz sporządzanie sprawozdań budżetowych i finansowych w zakresie tej części budżetowej.

W ramach części 82 finansowano subwencje ogólne przekazywane jednostkom samorządu terytorialnego z budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³ (dalej: ustawa o dochodach j.s.t.).

W 2020 r. w części 82 zrealizowano dochody w wysokości 2 997 844,8 tys. zł (0,7% dochodów budżetu państwa) oraz wydatki budżetu państwa w wysokości 67 029 414,4 tys. zł (13,3% wydatków budżetu państwa).

Część 84 – Środki własne Unii Europejskiej

Działania związane z wykonaniem budżetu państwa w części 84 były realizowane przez Departament Współpracy Międzynarodowej (dalej: Departament WM). Do zadań Departamentu WM należało m.in.:

- prowadzenie działań związanych z uczestnictwem RP w systemie środków własnych UE;
- realizowanie działań związanych z rocznym budżetem ogólnym UE, jak i mechanizmami pokrewnymi dla budżetu UE oraz prowadzenie prac analitycznych związanych z przygotowaniem, przeglądem i realizacją wieloletnich ram finansowych UE, a także konsekwencjami budżetowymi zmian w strategicznych politykach wspólnotowych;

¹ Dz. U. poz. 2265, rozporządzenie utraciło moc z dniem 6 października 2020 r. w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 1719).

² Dz. U. z 2020 r. poz. 361, ze zm.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 38, ze zm.

- prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej dochodów i wydatków w części 84 oraz sporządzanie sprawozdań budżetowych i finansowych w zakresie tej części budżetowej.

W ramach części 84 – Środki własne Unii Europejskiej finansowano, zgodnie z obowiązującymi przepisami, składkę przekazywaną przez Polskę do budżetu Unii Europejskiej (dalej: UE), w ramach tzw. „Systemu środków własnych Unii Europejskiej”. W latach 2014–2020 system ten funkcjonuje w oparciu o następujące przepisy:

- decyzję Rady z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (2014/335/UE, Euratom)⁴;
- rozporządzenie Rady (UE, Euratom) Nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedur udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych⁵.

Do środków własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami zalicza się następujące kategorie wydatków:

- wpłaty państw członkowskich obliczone na podstawie dochodu narodowego brutto (dalej: środki własne z tytułu DNB),
- wpłaty państw członkowskich obliczone na podstawie podatku VAT (dalej: środki własne z tytułu VAT),
- tradycyjne środki własne (ang. *traditional own resources* – TOR) dalej: TŚW,
- wpłata z tytułu rabatu brytyjskiego,
- mechanizmy korekcyjne polegające na obniżeniu wpłat opartych na DNB. Wysokość składki dotyczącej środków własnych z tytułu DNB jest kalkulowana poprzez podzielenie niepokrytych potrzeb budżetowych UE pomiędzy państwa członkowskie UE, proporcjonalnie do udziału DNB danego państwa członkowskiego w sumie DNB wszystkich państw członkowskich.

Wysokość składki z tytułu VAT określa się przez zastosowanie jednolitej stawki, wyznaczonej przez Komisję Europejską (dalej: KE) do zharmonizowanej podstawy VAT, obliczonej przez państwo członkowskie w zgodzie z zasadami wspólnotowymi.

Do tradycyjnych środków własnych wlicza się opłaty celne pobierane w odniesieniu do handlu z państwami nieczłonkowskimi na podstawie Wspólnej Taryfy Celnej. Do końca roku gospodarczego 2016/2017 w skład TŚW wchodziły także opłaty cukrowe nakładane na producentów cukru i izoglukozy oraz przetwórców w ramach wspólnej organizacji rynku cukru. W odniesieniu do tradycyjnych środków własnych Unii Europejskiej państwa członkowskie odprowadzają do budżetu ogólnego UE 80% pobranych opłat, natomiast pozostałe 20% zatrzymują, jako tzw. *koszty poboru*.

Wpłata z tytułu rabatu brytyjskiego oznacza finansowanie przez wszystkie kraje członkowskie mechanizmu korekty brytyjskiej wpłaty do wspólnotowego budżetu UE z tytułu środka własnego VAT i DNB. Udział Niemiec, Niderlandów, Austrii i Szwecji w finansowaniu tego mechanizmu został zredukowany do 25% wysokości pełnej kwoty wpłaty.

Wpłata na finansowanie mechanizmów korekcyjnych dokonywana jest w związku z obniżeniem wkładów opartych na DNB ustalonych na lata 2014–2020 dla Danii, Niderlandów i Szwecji oraz na lata 2014–2016 dla Austrii.

W 2020 r. w części 84 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 24 827 509,7 tys. zł (4,9% wydatków budżetu państwa).

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶.

⁴ Dz. Urz. UE L 168 z 07.06.2014, str. 105. Uchylony z dniem 1 stycznia 2021 r. decyzją Rady z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euroatom (2020/2053/UE/Euroatom), Dz. Urz. UE L 424 z 15.12.2020, str. 1.

⁵ Dz. Urz. UE L 168 z 07.06.2014, str. 39, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie budżetu
państwa w 2020 r.
w części 82 – Subwencje
ogólne dla jednostek
samorządu
terytorialnego

Część 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej wykonując budżet państwa w 2020 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, rzetelnie i zgodnie z przepisami dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz wysokości wpłat do budżetu państwa, przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej oraz prawidłowo, poza jednym przypadkiem, rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na rozdysponowaniu części rezerwy subwencji w kwocie 69 418,5 tys. zł dla jednostek samorządu terytorialnego, które utraciły środki w wyniku przymusowej restrukturyzacji banku, a więc z uwzględnieniem kryterium nieprzewidzianego w art. 36a ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań dysponenta część 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

W ocenie NIK przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawiona została w załączniku w pkt 7.1 do niniejszej informacji.

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2020 r.
w części 84 – Środki
własne Unii Europejskiej

Część 84 – Środki własne Unii Europejskiej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r., w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej.

W wyniku kontroli wszystkich zrealizowanych w tej części wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷ (dalej: ufp) i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Dysponent części rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 84 – Środki własne Unii Europejskiej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w skontrolowanych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które pozwoliłyby na stwierdzenie, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo. Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz wydatków, a także należności i zobowiązań 2020 r.

Sprawozdania sporządzone w ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej przekazywano terminowo do KE.

Minister podejmował prawidłowe działania w zakresie opracowania i przekazania odbiorcom sprawozdań sporządzonych w ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej przedstawiona została w załączniku pkt 7.4 niniejszej informacji.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

3. WNIOSKI

**Minister Finansów,
Fundusz i Polityki
Regionalnej**

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, Najwyższa Izba Kontroli wnioskowała o dokonywanie podziału środków z rezerwy subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego przy zastosowaniu jedynie kryteriów określonych w ustawie o dochodach j.s.t.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE OGÓLNE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. kontrola dochodów budżetowych w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na 2020 r.⁸ (dalej: ustawa budżetowa) dochody budżetu państwa w części 82 zostały zaplanowane w kwocie 2 938 412,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w wysokości 2 997 844,8 tys. zł, tj. wyższej o 2,0% niż kwota planowana. Pochodziły one głównie z wpłat jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na część równoważącą (2 344 044,5 tys. zł) i regionalną (592 596,9 tys. zł) subwencji ogólnej oraz zwrotów do budżetu państwa nienależnie pobranych w latach poprzednich kwot części oświatowej subwencji ogólnej (60 456,6 tys. zł), części wyrównawczej subwencji ogólnej (656,4 tys. zł) i części rekompensującej subwencji ogólnej (29,6 tys. zł). Łącznie w 2020 r. zrealizowano dochody od gmin, w tym miast na prawach powiatu w części gminnej, w kwocie 780 363,6 tys. zł, od powiatów i miast na prawach powiatu w części powiatowej – 1 565 638,6 tys. zł, od województw – 592 596,9 tys. zł.

W porównaniu do 2019 r. wykonane dochody były wyższe o 11,4% (o 305 731,0 tys. zł), głównie w związku z wyższymi wpływami z tytułu zwrotów części rekompensującej i równoważącej subwencji ogólnej za lata poprzednie.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2020 r. w części 82 zostało przedstawione w załączniku w pkt 7.2 do niniejszej informacji.

Na koniec 2020 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 82 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 68 715,1 tys. zł, w tym zaległość w kwocie 813,3 tys. zł. Zaległość ta dotyczyła niezwróconej przez jednostkę samorządu terytorialnego kwoty nienależnie otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej za lata ubiegłe. Wystawiono wezwanie do zapłaty, upomnienie i tytuł wykonawczy, wobec którego powiat zgłosił zarzuty, a następnie w styczniu 2021 r. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W porównaniu z rokiem 2019 należności ogółem były niższe o 17 757,0 tys. zł, a zaległości o 1 634,4 tys. zł. Zmniejszenie kwoty zaległości wynikało z wyegzekwowania przez dysponenta części przypisanych należności z tytułu nienależnie pobranej części oświatowej subwencji ogólnej za lata ubiegłe.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Minister, z zachowaniem terminów określonych w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o dochodach j.s.t., poinformował poszczególne jednostki samorządu terytorialnego o planowanych, jak i wynikających z ustawy budżetowej na 2020 r. rocznych kwotach poszczególnych części subwencji ogólnej.

Wydatki budżetu państwa w części 82 zostały zrealizowane w 2020 r. w kwocie 67 029 414,4 tys. zł, co stanowiło prawie 100,0% planu po zmianach (67 029 431,7 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2019 r. (61 761 491,3 tys. zł) wydatki w 2020 r. wzrosły o 5 267 923,1 tys. zł, tj. o 8,5%. Wszystkie wydatki zostały zrealizowane w dziale 758 – Różne rozliczenia, w ramach dwóch grup ekonomicznych (99,6% w grupie dotacje i subwencje oraz 0,4% w grupie wydatki majątkowe, które to zostały przeznaczone na inwestycje na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu).

Plan wydatków w części 82 został w trakcie roku zwiększony łącznie o 332 005,7 tys. zł, z tego:

⁸ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

- środkami z rezerwy celowej poz. 62 – *Środki na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z przeznaczeniem na zwiększenie tej części na dofinansowanie zwiększonej liczby zadań szkolnych i pozaszkolnych oraz kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych (50 000,0 tys. zł),*
- środkami z rezerwy celowej poz. 32 – *Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także na zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej na część rekompensującą subwencji ogólnej na część rekompensującą subwencji ogólnej (11 190,4 tys. zł)*
- środkami z rezerwy celowej poz. 73 – *Przeciwdziałanie COVID-19 (270 815,3 tys. zł) na jednorazowe dofinansowanie zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu i oprogramowania przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć.*

W 2020 r. dysponent części nie dokonywał blokowania środków budżetowych.

Zestawienie wydatków budżetowych w części 82 zostało przedstawione w załączniku w pkt 7.3. niniejszej informacji.

Część oświatowa subwencji ogólnej została przekazana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 50 156 590,3 tys. zł (w tym 253 750,9 tys. zł z tytułu rozdysponowania środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej), z tego:

- 30 693 865,3 tys. zł (w tym 212 324,3 tys. zł środki z rezerwy) – 2477 gminom,
- 18 873 989,3 tys. zł (w tym 40 691,7 tys. zł środki z rezerwy) – 380 powiatom i 66 miastom na prawach powiatu (wszystkie miasta na prawach powiatu otrzymały część gminną i powiatową części oświatowej subwencji ogólnej),
- 642 720,7 tys. zł (w tym 734,9 tys. zł środki z rezerwy) – 16 województwom.

Wydzielona z części oświatowej subwencji ogólnej rezerwa na 2020 r. (0,4% części oświatowej) w wysokości 199 343,6 tys. zł, w trakcie roku została zwiększona o 54 407,3 tys. zł (z rezerw celowych poz. 73 i 62 oraz zmniejszeń części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r.) do wysokości 253 750,9 tys. zł. Środki z rezerwy zostały rozdysponowane na podstawie sześciu wniosków Ministra Edukacji Narodowej, w oparciu o kryteria podziału rezerwy zaakceptowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w terminie do 30 listopada 2020 r., tj. zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o dochodach j.s.t. Środkami z rezerwy dofinansowano m.in.: wydatki z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, wyposażenie szkół podstawowych w pomoce dydaktyczne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych, doposażenie nowych pomieszczeń szkół i placówek w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej została przekazana terminowo jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 13 235 167,6 tys. zł, z tego:

- 8 939 882,8 tys. zł – 2136 gminom,
- 2 719 229,9 tys. zł – 315 powiatom (w tym 27 miastom na prawach powiatu),
- 1 576 054,9 tys. zł – 14 województwom.

Część równoważąca i część regionalną subwencji ogólnej przekazano terminowo jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 2 606 437,1 tys. zł, z tego:

- 448 201,6 tys. zł z części równoważącej – 1530 gminom,
- 1 565 638,6 tys. zł z części równoważącej – 379 powiatom (w tym 66 miastom na prawach powiatu),
- 592 596,9 tys. zł z części regionalnej – 15 województwom.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, w łącznej wysokości 11 190,4 tys. zł została terminowo przekazana na rachunki trzech gmin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2019⁹ tj. dla miasta Legnica w kwocie 20,0 tys. zł, dla miasta Wałbrzych w kwocie 64,7 tys. zł i dla miasta Gliwice w kwocie 11 105,7 tys. zł. Podstawą do

⁹ Dz. U. poz. 2010.

określenia kwoty części rekompensującej subwencji ogólnej były dane za 2019 r. zawarte w trzech wnioskach gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych. Wszystkie wnioski zostały sporządzone zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych¹⁰ oraz zawierały informacje, o których mowa w § 3 ust. 2 powyższego rozporządzenia.

W ramach **uzupełnienia subwencji ogólnej** jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z rezerw na łączną kwotę 1 020 044,1 tys. zł (100% planu po zmianach), z tego:

- 335 999,0 tys. zł z rezerwy, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t.,
- 302 000 tys. zł z rezerwy, o której mowa w art. 70d ustawy o dochodach j.s.t.,
- 382 045,1 tys. zł z rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t.

Całość kwoty z rezerwy, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., została rozdysponowana przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego (stosownie do postanowień art. 26 ust. 3 ustawy o dochodach j.s.t.). Kryteria podziału rezerwy dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 19 maja 2020 r. Środki z rezerwy zostały przekazane w pięciu transzach 110 jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu (86,9% środków rezerwy),
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę (7,4% rezerwy),
- remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu (5,7% rezerwy).

Środki z rezerwy, o której mowa w art. 70d ustawy o dochodach j.s.t, zostały rozdysponowane w całości, pomiędzy 12 województw¹¹ na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami, w oparciu o dane dotyczące powierzchni dróg wojewódzkich, przekazane przez Ministra Infrastruktury. Rezerwa ta, w związku z nowelizacją ustawy o dochodach j.s.t.¹², zastąpiła dotychczasową rezerwę celową budżetu państwa przeznaczoną na dotacje dla województw na dofinansowanie dróg.

Środki z rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., zostały rozdysponowane, stosownie do wymogu określonego w art. 36a ust. 3 i 5 ustawy o dochodach j.s.t., w oparciu o przyjęte przez Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zasady podziału rezerwy subwencji ogólnej w 2020 r. z 7 kwietnia i 26 listopada 2020 r., pomiędzy 1118 gmin (256 288,2 tys. zł), 302 powiaty (65 749,3 tys. zł) i 6 województw¹³ (30 000,0 tys. zł) z tego:

- dla 1006 gmin, w których dochody podatkowe za rok 2019 (powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2020 r. i pomniejszone o wpłaty, o których mowa w art. 29 ustawy o dochodach j.s.t., ustalone na 2020 r.) w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 85% średnich dochodów na mieszkańca we wszystkich gminach w kraju (162 107,8 tys. zł);
- dla 87 gmin, które w 2020 r. dokonały wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w wysokości wynikającej z art. 29 ustawy o dochodach j.s.t. (w kwocie należnej za trzy kwartały), i w których dochody podatkowe, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, przyjęte do wyliczenia wpłat na rok budżetowy są niższe od 2000%

¹⁰ Dz. U. Nr 65, poz. 599, ze zm.

¹¹ Województwa: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

¹² Art. 70d został dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. poz. 1951).

¹³ Województwa: lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie.

- średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin, w przeliczeniu na mieszkańca kraju¹⁴ (60 511,2 tys. zł);
- dla 295 powiatów, które w 2019 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej (30 000,0 tys. zł);
 - dla sześciu województw, w których dochody podatkowe za rok 2019 (powiększone o część wyrównawczą i część regionalną subwencji ogólnej ustalone na 2020 r. i pomniejszone o wpłaty do budżetu państwa ustalone na 2020 r.) w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 90% średnich dochodów wszystkich województw, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju (30 000,0 tys. zł);
 - dla 25 gmin i siedmiu powiatów, które utraciły środki na skutek przymusowej restrukturyzacji PBS w Sanoku (69 418,5 tys. zł) – patrz niżej opisana nieprawidłowość.

Wszystkie raty poszczególnych części subwencji ogólnej za 2020 r. zostały przekazane jednostkom samorządu terytorialnego z zachowaniem terminów określonych w art. 34 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o dochodach j.s.t.

W wyniku kontroli wydatków budżetu państwa w 2020 r. w kwocie 11 621 837,7 tys. zł (tj. 17,3 % wydatków w części 82) stwierdzono, że zostały one rzetelnie zaplanowane oraz zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Środki z rezerwy subwencji ogólnej, poza niżej opisanym przypadkiem, zostały rozdysponowane do jednostek samorządu terytorialnego zgodnie z przepisami ustawy o dochodach j.s.t.

W toku kontroli NIK ujawniono następującą nieprawidłowość.

Na podstawie przyjętych 7 kwietnia 2020 r., przez Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zasad podziału środków z rezerwy subwencji ogólnej w 2020 r., o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t, Minister dokonał podziału środków w łącznej kwocie 69 418,5 tys. zł pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 36a ust. 1 pkt 2 lit. a (tj. realizujących zadania własne z zakresu pomocy społecznej).

Środki te zostały rozdzielone z uwzględnieniem kryterium wysokości wydatków w Dziale 852 – *Pomoc społeczna* w 2019 r. (wyższe od 500 000 zł) oraz dodatkowego kryterium, które nie zostało przewidziane w przepisach. Przyznanie środków uzależniono, bowiem także od tego, czy jednostka utraciła środki zgromadzone na rachunku bankowym wskutek wszczęcia przymusowej restrukturyzacji PBS w Sanoku, a udział utraconych środków w wydatkach w Dziale 852 – *Pomoc społeczna* za 2019 r. jest wyższy od 5% (udział mógł być niższy niż 5% w przypadku, gdy wydatki jednostki w tym dziale w relacji do wydatków ogółem w 2019 r. były wyższe niż 8%). Przyjęcie takiego kryterium było niezgodne z art. 36a ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., w myśl którego środki z przedmiotowej rezerwy są dzielone z uwzględnieniem wysokości środków na zadania zakresu pomocy społecznej: przekazanych z budżetu państwa w roku bazowym lub wydatkowanych w roku bazowym.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie i Dyrektor Departamentu ST wskazali, że kryteria podziału rezerwy zamieszczone w stanowisku Zespołu z 7 kwietnia 2020 r. mieszczą się w kryteriach ustawowych i zostały dodatkowo uszczegółowione o sposób podziału, zgodnie z wolą strony samorządowej. Natomiast współprzewodniczący Zespołu zwrócił uwagę na doradczy charakter działalności Zespołu podkreślając pozytywne opinie strony samorządowej o propozycji Ministerstwa Finansów oraz fakt, że sytuacja, która dotknęła poszkodowane jednostki samorządu terytorialnego jest od nich niezależna i niezawiniona.

W ocenie NIK, pomimo, iż powyższe dodatkowe i nieprzewidziane w przepisach kryterium formalnie odwołuje się do wymogów określonych w ustawie, tj. uwzględnia wysokość wydatków na zadania z zakresu pomocy społecznej, nie służyło wsparciu jednostek wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej, lecz miało na celu zrekompensowanie utraty środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. Skutkiem tego przy podziale środków w łącznej kwocie 69 418,5 tys. zł zawężono krąg jednostek uprawnionych do otrzymania środków z części rezerwy subwencji ogólnej realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej tylko do tych, które utraciły środki w wyniku przymusowej restrukturyzacji banku. NIK nie kwestionuje potrzeby udzielenia tym jednostkom wsparcia finansowego, lecz nie może ono pochodzić z podziału środków subwencji ogólnej na podstawie kryterium nieokreślonego w ustawie o dochodach j.s.t.

¹⁴ Kryterium określone w stanowisku Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie podziału rezerwy subwencji ogólnej na 2020 r.

W ramach części 82 budżetu państwa na koniec 2020 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w wyżej wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone przez dysponenta części 82 terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

W okresie do zakończenia kontroli, nie dokonywano korekt objętych kontrolą sprawozdań.

4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 82 przeprowadzono na próbie 164 zapisów księgowych na łączną kwotę 1 530 806,0 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną. Próba została uzupełniona 159 zapisami na łączną kwotę 10 091 031,7 tys. zł, dobranymi w sposób celowy. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 82 prowadzone były nieprawidłowo.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ

5.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W części 84 – Środki własne Unii Europejskiej realizowane są wydatki dotyczące składki, jaką Polska przekazuje do budżetu UE. Składkę za 2020 r. obliczono zgodnie z metodologią Unii Europejskiej. Kalkulacja oparta została na projekcie budżetu UE przedłożonym przez KE, który zakładał wysokość polskiej wpłaty na poziomie 5 450,4 mln euro, tj. 23 327 650,8 tys. zł¹⁵, przy uwzględnieniu przyjętego na posiedzeniu Komitetu Doradczego ds. Środków Własnych UE kursu – 4,28 zł/euro.

W ustawie budżetowej na rok 2020 wydatki w części 84 zaplanowano w kwocie 21 327 650,0 tys. zł, a kwotę 2 000 000,0 tys. zł umieszczono w rezerwie celowej budżetu państwa¹⁶. Decyzję o umieszczeniu części środków na zapłatę polskiej składki do budżetu UE w rezerwie celowej podjęto w związku z występującymi w poprzednich latach znaczącymi zmianami wysokości polskiej składki do budżetu UE oraz mając na względzie optymalizację zarządzania skutkami uchwalonych w 2020 r. korekt budżetowych UE

W odniesieniu do roku 2020 KE przedłożyła projekty dziewięciu korekt do budżetu ogólnego UE:

- korekta nr 1 – pomoc dla Grecji w związku z nasilającymi się migracjami, natychmiastowe działania w odpowiedzi na COVID-19, zwalczanie skutków trzęsienia ziemi w Albanii – wzrost składki dla Polski o 2441,2 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 2 – udzielanie wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i dalsze wzmacnianie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (*RescEU*) w odpowiedzi na COVID-19 – wzrost składki dla Polski o 48 256,1 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 3 – rozliczenie nadwyżki budżetowej za 2019 r. – zmniejszenie składki dla Polski o 101 507,3 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 4 – uruchomienie Funduszu Solidarności na rzecz Portugalii, Hiszpanii, Włoch i Austrii – wzrost składki dla Polski o 8594,6 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 5 – kontynuacja wsparcia na rzecz uchodźców z Syrii i państw przyjmujących (Jordania, Liban i Turcja) – wzrost składki dla Polski o 5298,7 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 6 – zapewnienie środków na płatności w celu sfinansowania szczepionek przeciwko COVID-19 oraz dodatkowych potrzeb w zakresie płatności na spójność po przyjęciu inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (*CRII+*) – wzrost składki dla Polski o 195 232,3 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 7 – aktualizacja podstaw środków własnych z tytułu VAT i DNB, prognozy tradycyjnych środków własnych oraz wielkości rabatu brytyjskiego – wzrost składki dla Polski o 124 432,6 tys. euro;
- korekta nr 8 – uruchomienie Funduszu Solidarności na rzecz Chorwacji, Polski oraz siedmiu¹⁷ państw członkowskich na wypłacenie zaliczek w związku z wystąpieniem poważnego zagrożenia zdrowia publicznego (wydatki związane z COVID 19) – wzrost składki dla Polski o 23 612,6 tys. euro (z tytułu DNB);
- korekta nr 9 – zwiększenie środków na płatności w czterech¹⁸ działach oraz dostosowania po stronie dochodów i wydatków – wzrost składki dla Polski o 69 344,9 tys. euro (z tytułu DNB)

W efekcie przyjętych korekt polska składka do budżetu UE została ustalona na ok. 5 825 786,3 tys. euro, tj. ok. 24 799 207,3 tys. zł.

¹⁵ W przyjętym budżecie UE na 2020 r. polska składka wyniosła 5 450,1 mln euro, co odpowiada kwocie 23 199,9 mln zł. Kursem przyjętym do przeliczenia składki był referencyjny kurs wymiany walut, opublikowany przez Europejski Bank Centralny w Dzienniku Urzędowym UE, z ostatniego dnia notowania w roku kalendarzowym poprzedzającym dany rok budżetowy. W 2020 r. kurs płatności składki wynosił 4,2568 zł/euro.

¹⁶ Cz. 83 poz. 8 Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

¹⁷ HR, DE, EL, HU, IE, PT i ES.

¹⁸ Działy: 1a – Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia; 1b – Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna; 2 – Zrównoważony wzrost gospodarczy, zasoby naturalne i 4 – Globalny wymiar Europy.

Ponadto w czerwcu 2020 r. w związku aktualizacją danych makroekonomicznych składka wzrosła *per saldo* o 10 390,8 tys. zł (zmniejszenie składki z tytułu środka własnego DNB w kwocie ok. 436 028,8 tys. zł oraz wzrost z tytułu środka własnego VAT o ok. 446 419,6 tys. zł).

W trakcie roku, w związku z koniecznością sfinansowania działań wynikających z pandemii COVID-19, zmieniono przeznaczenie całości środków przewidzianych na uzupełnienie płatności składki do budżetu UE w rezerwie celowej poz. 8.

Limit wydatków części 84, na podstawie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020¹⁹, został zwiększony o 2 264 757,0 tys. zł do kwoty 23 592 407,0 tys. zł.

Ponadto, Minister Finansów decyzjami w sprawie zmian w budżecie zwiększył w 2020 r. limit wydatków części 84 łącznie o 1 235 102,7 tys. zł. Zmiany te polegały na przeniesieniu środków w wysokości:

- 1 021 786,6 tys. zł na podstawie opinii²⁰ Komisji Finansów Publicznych (po uprzednim zwróceniu się do Rady Ministrów o zgodę na sfinansowanie płatności składki zgodnie z art. 167 ust. 2 i 4 ufp z tego: o 721 786,6 tys. zł ze środków rezerw celowych budżetu państwa, po zmianie ich przeznaczenia²¹ oraz o 300 000,0 tys. zł z części budżetowej 79²² z przeznaczeniem na uzupełnienie płatności polskiej składki do budżetu UE z tytułu środka własnego DNB;
- 213 316,1 tys. zł z rezerwy celowej poz. 8²³, na podstawie art. 31n ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-2019, innych chorób zakaźnych oraz wywołanymi nimi sytuacji kryzysowych²⁴ z przeznaczeniem na sfinansowanie wpłaty polskiej składki członkowskiej z tytułu tradycyjnych zasobów własnych (opłat celnych).

Z przyznaných w części 84 środków z rezerw celowych wykorzystano kwotę 935 102,7 tys. zł, tj. 100%. W 2020 r. dysponent części nie dokonywał blokowania środków budżetowych.

W efekcie zmian w planie finansowym limit środków w 2020 r. w części 84 został ustalony na 24 827 509,7 tys. zł.

Wydatki w części 84 zostały zrealizowane w kwocie 24 827 509,7 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach i 114,3% wydatków roku 2019. Wyższy poziom wydatków wynikał m.in. z aktualizacji danych makroekonomicznych (wzrost wpłaty z tytułu środka własnego VAT) oraz działań związanych z COVID-2019 (wzrost wpłaty na sfinansowanie wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych, sfinansowanie szczepionek).

Zestawienie wydatków budżetowych w części 82 zostało przedstawione w załączniku w pkt 7.5. niniejszej informacji.

W roku 2015 Polska zajmowała dziewiąte, a w latach 2016-2020 ósme miejsce wśród państw Unii Europejskiej pod względem wielkości składki wpłacanej do budżetu UE. Wielkość polskiej składki na tle innych krajów Unii Europejskiej zaprezentowano w załączniku w pkt 7.6 niniejszej informacji.

Zobowiązania w części 84 na koniec 2020 r. wyniosły 395 701,5 tys. zł i dotyczyły korekt budżetu UE nr 8 i 9²⁵, których skutki finansowe zostały rozliczone wraz z płatnością raty składki za styczeń 2021 r. w kwocie 92 957,5 tys. euro. Na koniec 2020 r. w cz. 84 zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W wyniku kontroli wszystkich wydatków części 84 stwierdzono, że wpłata rat składek należnych do budżetu UE dokonywana była w kwotach i terminach zgodnych z obowiązującymi przepisami i procedurami. Do budżetu Unii Europejskiej przekazano wpłaty środków własnych z następujących tytułów:

- wpłata obliczona na podstawie dochodu narodowego brutto – 16 158 264,8 tys. zł,

¹⁹ Dz. U. poz. 1919.

²⁰ Opinia nr 60 Komisji Finansów Publicznych w sprawie sfinansowania zwiększonego wydatku w 2020 r. na wypłatę do budżetu UE polskiej składki członkowskiej uchwalona na posiedzeniu dnia 27.10.2020 r.

²¹ Rezerwa celowa, cz. 83: poz. 8 (500 000,0 tys. zł, decyzja MF/IP6.4143.3.803.2020.MF.5151 z dnia 29.10.2020 r.), poz. 35 (150 000,0 tys. zł, decyzja MF/WM3.4143.2.2020.MF.5143 z dnia 29.10.2020 r.), poz. 44 (50 000,0 tys. zł, decyzja MF/WM3.4143.3.1.2020.MF.5128 z dnia 29.10.2020 r.), poz. 16 (21 786,6 tys. zł - decyzja MF/WM3.4143.3.3.2020.MF.5144 z dnia 29.10.2020 r.),

²² Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, z wydatków zablokowanych przez dysponenta części na podstawie art. 177 ufp (decyzja MF/BP2.4143.20.1.2020.DROZ z dnia 29.10.2020 r.)

²³ Rezerwa celowa, cz. 83 poz. 8, decyzja MF/IP6.4143.3.957.2020.MF.6375 z dnia 17.12.2020 r.

²⁴ Dz. U. poz. 1842, ze zm.

²⁵ Korekty wprowadzono odpowiednio 24 listopada i 15 grudnia 2020 r.

- wpłata obliczona zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów UE, na podstawie podatku od towarów i usług – 3 623 623,6 tys. zł,
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych i rolnych – 3 515 514,1 tys. zł,
- wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 1 374 063,7 tys. zł,
- wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 155 561,0 tys. zł,
- wpłata z tytułu odsetek karnych z tytułu zwłoki w przekazywaniu środków – 482,4 tys. zł²⁶.

Dysponent części 84, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją planu wydatków, w tym w układzie zadaniowym, m.in. poprzez bieżącą analizę i ocenę przebiegu realizacji wydatków budżetowych. Przedmiotem tych analiz była terminowość i zgodność wydatków z ich przeznaczeniem w kontekście zmian wprowadzonych w budżecie UE i pozostałych płatności do budżetu UE, jak również zgodność dokonywanych wydatków z wewnętrznymi procedurami płatności.

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 84 – Środki własne Unii Europejskiej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w wyżej wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone przez dysponenta części 84 terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

W okresie do zakończenia kontroli, nie dokonywano korekt objętych kontrolą sprawozdań.

5.3. KSIĘGI RACHUNKOWE

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 84 – Środki własne Unii Europejskiej przeprowadzono na podstawie wszystkich dokonanych w 2020 r. 64 zapisów księgowych i odpowiadających im 126 dowodów księgowych na łączną kwotę 24 827 509,7 tys. zł. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdań nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 84 prowadzone były nieprawidłowo.

²⁶ Łączna kwota zapłaconych odsetek wynikająca z: ustaleń kontroli KE w 2018 r. zawartych w sprawozdaniu nr 18-22-1, pkt 3.3.1A. Sprawa była przedmiotem kontroli w ramach konta B, opisana w raporcie OWNRES PL/2016/32; ustaleń kontroli KE w 2010 r. zawartych w sprawozdaniu nr 10-22-1, pkt 3.1.1B.; ustaleń kontroli KE w 2015 r. zawartych w sprawozdaniu nr 15-22-1, pkt 3.3C.

5.4. SPRAWOZDANIA SPORZĄDZANE W RAMACH SYSTEMU KONTROLI ŚRODKÓW WŁASNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

W ramach systemu kontroli środków własnych Unii Europejskiej w MF, w 2020 r. sporządzono następujące sprawozdania:

- miesięczne i kwartalne sprawozdania sporządzane na podstawie art. 6 ust. 4 lit. a i b rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych²⁷,
- sprawozdanie roczne Krajowej Administracji Skarbowej o działalności i wynikach kontroli za 2020 r. dotyczące systemu środków własnych Wspólnot sporządzone na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 608/2014²⁸,
- sprawozdanie z wyliczenia podstaw środka własnego VAT, przekazane na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89²⁹.

Sprawozdania były przekazywane do KE w terminach określonych w przepisach, na podstawie których sporządzano te dokumenty.

W 2020 r., w Ministerstwie prowadzony był rejestr w ramach systemu informatycznego Komisji Europejskiej OWNRES służącego do wymiany on-line informacji, które dotyczą spraw o wykrytych nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych w zakresie tradycyjnych środków własnych Unii Europejskiej. Rejestr prowadzony jest w odniesieniu do spraw powyżej 10 000 euro, dotyczących tradycyjnych środków własnych Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Nr 608/2014 określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej.

Badanie terminowości zgłaszania do KE informacji o wykrytych nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych, które przeprowadzono na próbie 22 spraw, tj. 20,6% zarejestrowanych w 2020 r. w systemie OWNRES spraw³⁰ wykazało, że wszystkie sprawy zostały zatwierdzone w terminie określonym w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Nr 608/2014 określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej, tj. w ciągu dwóch miesięcy po zakończeniu każdego kwartału, w którym wykryto nieprawidłowość lub nadużycie.

²⁷ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz. Urz. UE L 168 z 07.06.2014, str. 39)

²⁸ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) Nr 608/2014 z 26 maja 2014 r. określające środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 168 z 07.06.2014, str. 29).

²⁹ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) Nr 1553/89 z dnia 29 maja 1989 r. w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 155 z 07.06.1989, str. 9, ze zm.).

³⁰ Według stanu na dzień 25 stycznia 2021 r. w systemie zarejestrowanych było 107 spraw.

6. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej 13 kwietnia 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli sformułowała jeden wniosek pokontrolny dotyczący części 82 – Subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego. NIK wniosła o dokonywanie podziału środków z rezerwy subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego przy zastosowaniu jedynie kryteriów określonych w ustawie o dochodach j.s.t.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 23 kwietnia 2021 r. pismem ST3.0811.6.2021 zgłosił zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego skierowanego po kontroli P/21/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego oraz w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej*. W zastrzeżeniach wniósł o usunięcie z oceny ogólnej oraz opisu stanu faktycznego stwierdzonej nieprawidłowości polegającej na rozdysponowaniu części rezerwy subwencji w kwocie 69 418,5 tys. zł dla jednostek samorządu terytorialnego, które utraciły środki w wyniku przymusowej restrukturyzacji banku, a więc z uwzględnieniem kryterium nieprzewidzianego w art. 36a ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli w dniu 19 maja 2021 r. oddaliło powyższe zastrzeżenia w całości.

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Oceny wykonania budżetu w części 82 – Subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego dokonano stosując kryteria³¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 roku³².

Dochody (D): 2 997 844,8 tys. zł

Zgodnie z założeniami kontroli budżetowej planowanie i realizacja dochodów w części 82 nie były objęte szczegółowym badaniem. W związku z powyższym, nie uwzględnia się dochodów przy ustaleniu łącznej kwoty (G).

Wydatki (W): 67 029 414,4 tys. zł

Łączna kwota (G = W): 67 029 414,4 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1,0$

Nieprawidłowość w wydatkach polegająca na rozdysponowaniu części rezerwy subwencji w kwocie 69 418,5 tys. zł (0,104% wydatków w części) z uwzględnieniem kryterium nieprzewidzianego w art. 36a ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t. – dla jednostek samorządu terytorialnego, które utraciły środki w wyniku przymusowej restrukturyzacji banku.

Ocena cząstkowa wydatków: Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny ocen wykonania budżetu państwa, stwierdzona nieprawidłowość polegająca na rozdysponowaniu wydatków ujętych w części 82 z naruszeniem przepisów spowodowała obniżenie oceny do oceny w formie opisowej (3).

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: **w formie opisowej**

³¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

7.2.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego:	2 692 113,8	2 938 412,0	2 997 844,8	111,4	102,0
1.	Dział 758 - Różne rozliczenia, z tego:	2 692 113,8	2 938 412,0	2 997 844,8	111,4	102,0
1.1.	Rozdział 75801 - Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	93 221,1	-	60 456,6	64,9	-
1.1.1.	§ 2940 - Zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranej subwencji ogólnej za lata poprzednie	93 221,1	-	60 456,6	64,9	-
1.2.	Rozdział 75805 - Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin	7,5	-	33,7	449,3	-
1.2.1.	§ 0910 - Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	0,4	-	4,1	1025,0	-
1.2.2.	§ 2940 - Zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranej subwencji ogólnej za lata poprzednie	7,1	-	29,6	416,9	-
1.3.	Rozdział 75807 - Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	1 042,8	-	713,2	68,4	-
1.3.1.	§ 0910 - Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	154,4	-	56,8	36,8	-
1.3.2.	§ 2940 - Zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranej subwencji ogólnej za lata poprzednie	888,4	-	656,4	73,9	-
1.4.	Rozdział 75831 - Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	704 507,6	780 176,0	778 378,1	110,5	99,8
1.4.1.	§ 0910 - Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	97,2	-	-570,6	-587,0	-
1.4.2.	§ 2930 - Wpływy z wpłat jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa	704 410,4	780 176,0	778 948,7	110,6	99,8
1.5.	Rozdział 75832 - Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów	1 383 965,7	1 565 639,0	1 565 666,4	113,1	100,0
1.5.1.	§ 0910 - Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	1,3	-	27,8	2138,5	-
1.5.2.	§ 2930 - Wpływy z wpłat jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa	1 383 964,3	1 565 639,0	1 565 638,6	113,1	100,0
1.6.	Rozdział 75833 - Część regionalna subwencji ogólnej dla województw	509 369,1	592 597,0	595 596,9	116,9	100,5
1.6.1.	§ 0910 - Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	-	-	-	-	-
1.6.2.	§ 2930 - Wpływy z wpłat jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa	509 369,1	592 597,0	592 596,9	116,3	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020

7.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 82 – SUBWENCJE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	61 761 491,3	66 697 426,0	67 029 431,7	67 029 414,4	108,5	100,5	100,0
1.	Dział 758 - Różne rozliczenia, w tym:	61 761 491,3	66 697 426,0	67 029 431,7	67 029 414,4	108,5	100,5	100,0
1.1	Rozdział 75801 - Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	46 906 599,4	49 835 775,0	50 156 590,3	50 156 575,2	106,9	100,6	100,0
1.1.1	§ 2920 - Subwencje ogólne z budżetu państwa	46 906 599,4	49 835 775,0	50 156 585,3	50 156 575,2	106,9	100,6	100,0
1.2	Rozdział 75802 - Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	640 512,2	637 999,0	1 020 044,1	1 020 044,1	159,3	159,9	100,0
1.2.1	§ 2190 - Rezerwy subwencji ogólnej	-	335 999,0	-	-	-	-	-
1.2.2	§ 2200 - Rezerwy	-	302 000,0	-	-	-	-	-
1.2.3	§ 2750 - Środki na uzupełnienie dochodów gmin	227 973,2	-	256 295,8	256 295,8	112,4	-	100,0
1.2.4	§ 2760 - Środki na uzupełnienie dochodów powiatów	76 540,0	-	95 749,3	95 749,3	125,1	-	100,0
1.2.5	§ 2770 - Środki na uzupełnienie dochodów województw	-	-	332 000,0	332 000,0	-	-	-
1.2.6	§ 2790 - Środki na utrzymanie rzecznych przepraw promowych oraz na remonty, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu	51 136,3	-	44 098,0	44 098,0	86,2	-	100,0
1.2.7	§ 6180 - Środki na inwestycje na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu	284 862,7	-	291 901,0	291 901,0	102,5	-	100,0
1.3	Rozdział 75803 - Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów (§ 2920)	2 342 624,7	2 719 230,0	2 719 230,0	2 719 229,8	116,1	100,0	100,0
1.4	Rozdział 75804 - Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw (§ 2920)	1 392 731,5	1 576 055,0	1 576 055,0	1 576 054,9	113,2	100,0	100,0
1.5	Rozdział 75805 - Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin (§ 2920)	84,7	-	11 190,4	11 190,4	13 211,8	-	100,0
1.6	Rozdział 75807 - Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin (§ 2920)	8 131 332,0	8 989 955,0	8 939 883,4	8 939 882,7	109,9	99,4	100,0

1.7	Rozdział 75831 - Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin (§ 2920)	454 273,3	780 176,0	448 202,5	448 201,6	98,7	57,4	100,0
1.8	Rozdział 75832 - Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów (§ 2920)	1 383 964,3	1 565 639,0	1 565 639,0	1 565 638,6	113,1	100,0	100,0
1.9	Rozdział 75833 - Część regionalna subwencji ogólnej dla województw (§ 2920)	509 369,1	592 597,0	592 597,0	592 596,9	116,3	100,0	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020

7.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ

Oceny wykonania budżetu w części 84 – Środki własne Unii Europejskiej dokonano stosując kryteria³³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 roku³⁴.

Wydatki (W):	24 827 509,7 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	24 827 509,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$Ww = W : G = 1,0$
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	nie stwierdzono nieprawidłowości
Ocena cząstkowa wydatków:	pozytywna (5).
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

³³ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

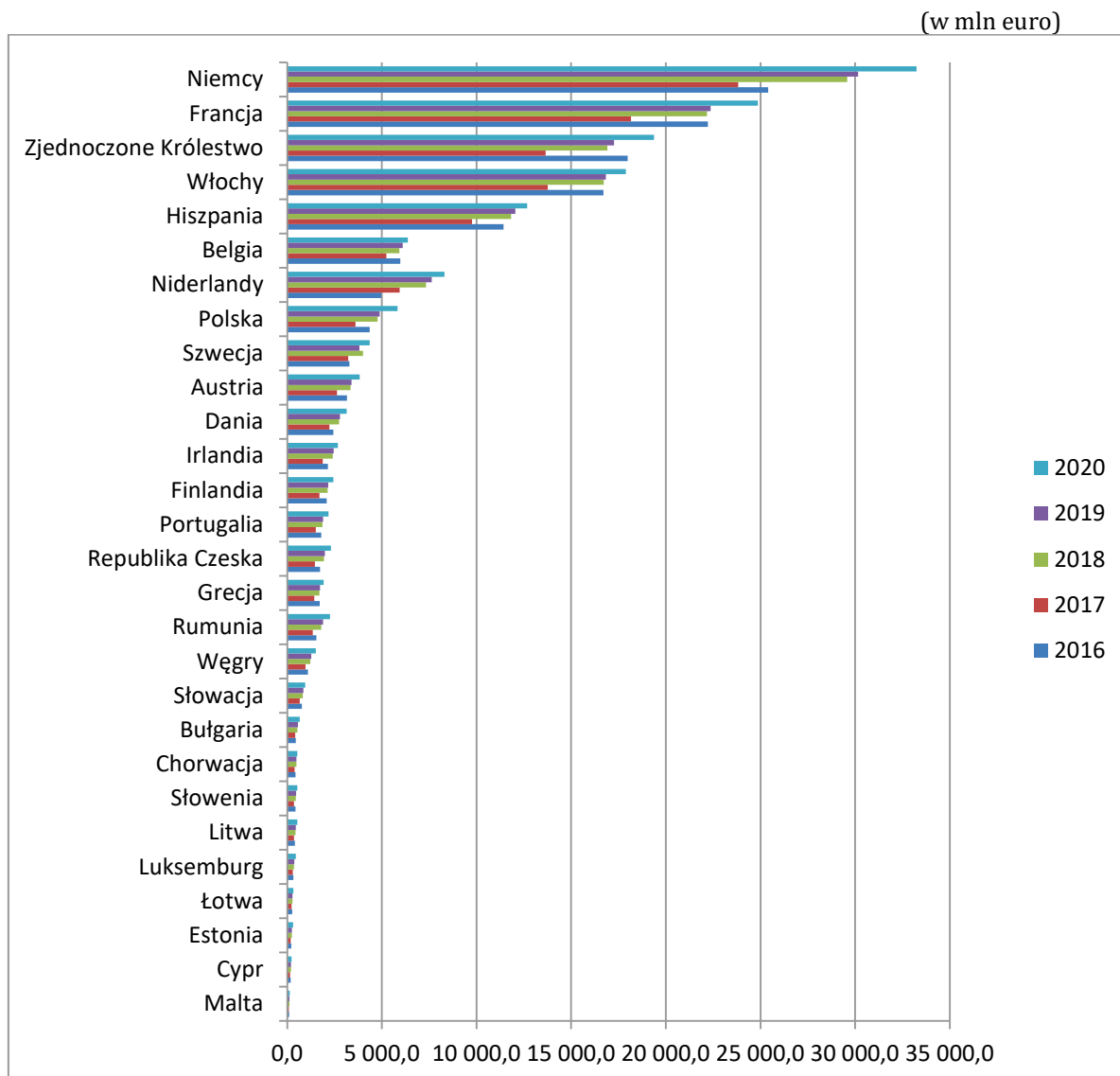
7.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 84 – ŚRODKI WŁASNE UNII EUROPEJSKIEJ

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem* część 84 - Środki własne Unii Europejskiej, w tym:	21 719 914,6	21 327 650,0	24 827 509,7	24 827 509,7	114,3	116,4	100,0
1.	Dział 758 - Różne rozliczenia, w tym:	21 719 914,6	21 327 650,0	24 827 509,7	24 827 509,7	114,3	116,4	100,0
1.1	Rozdział 75850 - Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	21 719 914,6	21 327 650,0	24 827 509,7	24 827 509,7	114,3	116,4	100,0
1.1.1	§ 8510 - Wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto	13 681 310,9	12 922 340,0	16 158 264,8	16 158 264,8	118,1	125,0	100,0
1.1.2	§ 8520 - Wpłata obliczona zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów UE na podstawie podatku od towarów i usług	3 194 268,1	3 421 631,0	3 623 623,6	3 623 623,6	113,4	105,9	100,0
1.1.3	§ 8530 - Wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych i rolnych	3 570 711,7	3 615 744,0	3 515 514,1	3 515 514,1	98,5	97,2	100,0
1.1.5	§ 8550 - Wpłata z tytułu różnych rozliczeń (odsetki)	-	275,0	482,4	482,4	-	175,4	100,0
1.1.6	§ 8560 - Wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego	1 126 635,5	1 214 189,0	1 374 063,7	1 374 063,7	122,0	113,2	100,0
1.1.7	§ 8570 - Wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB	146 988,4	153 471,0	155 561,0	155 561,0	105,8	101,4	100,0

*Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK. Różnica 0,1 tys. zł między kwotą ogółem a sumą kwot częściowych wynika z zaokrągleń poszczególnych kwot.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020.

7.6. SKŁADKI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2016–2020

Opracowanie własne NIK, na podstawie danych zawartych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej: Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2021/118 budżetu korygującego nr 9 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2020 – Dz.Urz. UE L47 z 10.02.2021 r., str. 1; Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2019/1818 budżetu korygującego nr 3 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2019 – Dz. Urz. UE L 288 z 7.11.2019, str. 1.; Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2019/259 budżetu korygującego nr 6 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2018 – Dz. Urz. UE L 52 z 22.02.2019, str. 1.; Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2018/91 budżetu korygującego nr 6 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 r. – Dz. Urz. UE L 21 z 25.01.2018, str. 1.; Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2017/305 budżetu korygującego nr 6 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2016 – Dz. Urz. UE L 52 z 28.02.2017, str. 181, ze zm.

7.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
8. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Samorząd Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Unii Europejskiej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej